

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บทเพลงในท้องถิ่น

เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

แผนผังการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ท้องถิ่นของเรา

การงานอาชีพ
การจัดทำแผนภาพความคิด
การจัดป้ายนิเทศ

บทเพลงในท้องถิ่น

ภาษาไทย
การพูดแสดงความคิดเห็น
การพูดนำเสนอผลงาน
การอ่านเนื้อหาความรู้
การฟัง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บทเพลงในท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มฐ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ศ 2.2 ป.1/1 เล่าถึงเพลงในท้องถิ่น

ศ 2.2 ป.1/2 ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ (K)
2. จำแนกเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ (P)
3. ชื่นชมเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ (A)

สาระสำคัญ

เพลงซอ เป็นเพลงพื้นบ้านภาคเหนือที่นิยมมาแต่โบราณ ต้องอาศัยปฏิภาณไหวพริบในการร้องโต้ตอบกันระหว่างชายกับหญิง ทำให้ทุกคนได้รับความสนุกสนาน ซึ่งคนรุ่นหลังควรช่วยกันอนุรักษ์และสืบสานไว้ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่นของตนเองตลอดไป

สาระการเรียนรู้

เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. รักความเป็นไทย

คำถามสำคัญ

1. เมื่อฟังเพลงพื้นบ้านภาคเหนือแล้วจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร
2. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคเหนืออย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้าน โดยตอบคำถามในประเด็นคำถาม ดังนี้

- นักเรียนรู้จักดนตรีพื้นบ้านหรือไม่

(รู้จัก/ไม่รู้จัก)

- ในท้องถิ่นของนักเรียนมีดนตรีพื้นบ้านหรือไม่

(ตัวอย่างคำตอบ มี)

- การเล่นดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่นของนักเรียนมีบทเพลงท้องถิ่นหรือไม่

(มี/ไม่มี)

- บทเพลงในท้องถิ่นของนักเรียนคือเพลงอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ หมอลำ กันตรึม)

- นักเรียนชอบฟังบทเพลงในท้องถิ่นของตนเองหรือไม่ อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ชอบ เพราะฟังแล้วรู้สึกสนุกสนาน)

2. นักเรียนสังเกตภาพการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ ดังตัวอย่าง

จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ โดยตอบคำถามกระตุ้นความสนใจ ดังนี้ เครื่องแต่งกายของผู้แสดงในภาพเป็นลักษณะการแต่งกายของภาคใด

(ภาคเหนือ) · การแสดงในภาพมีลักษณะอย่างไร

(ร้องโต้ตอบกัน)

- นักเรียนบอกชื่อเครื่องดนตรีที่สังเกตเห็นในภาพมา 1 ชนิด

(ตัวอย่างคำตอบ ซึง)

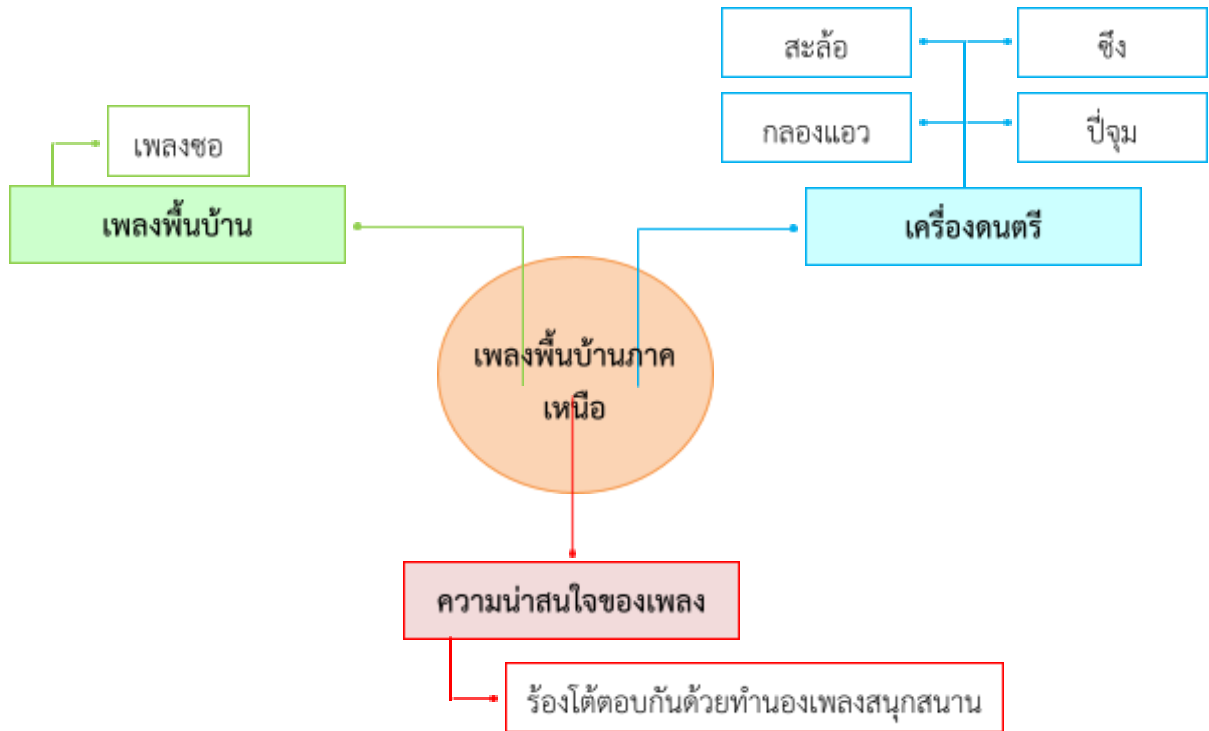
- เครื่องแต่งกายของผู้แสดงในภาพเป็นลักษณะการแต่งกายของภาคใด
(ภาคเหนือ)
3. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

Step 2
ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)
(Gathering)

4. นักเรียนชมวีดิทัศน์หรือไฟล์บันทึกการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เพลงที่ชมและฟัง โดยตอบคำถามกระตุ้นการคิด ดังนี้
- เพลงพื้นบ้านภาคเหนือที่ฟังคือเพลงอะไร
(ตัวอย่างคำตอบ เพลงซอ)
 - เพลงพื้นบ้านที่ฟังมีจังหวะอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ จังหวะช้า)
 - มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร
(ตัวอย่างคำตอบ การทำมาหากิน บอกความรู้สึกในใจ)
 - ความน่าสนใจของเพลงนี้มีอะไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ ผู้ร้องร้องตอบโต้กันด้วยบทกลอน ทำนองเพลงและการแสดงมีความสนุกสนาน)
5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าด้านการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ โดยตอบคำถามสำคัญ ดังนี้
- เมื่อฟังเพลงพื้นบ้านภาคเหนือแล้วจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย มีความสุข สบายใจ)
 - นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคเหนืออย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ศึกษาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ ฝึกร้องเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ)

กิจกรรมนี้สร้างเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้านรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย

6. นักเรียนร่วมกันสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคเหนือลงในแผนภาพความคิดดังตัวอย่าง

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกฟังเพลงขอของภาคเหนือที่ชอบ 1 เพลง แล้วเขียนความน่าสนใจของเพลงที่เลือกตามหัวข้อ ดังนี้

- ชื่อเพลง
- จังหวัด
- เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบ
- มีความสำคัญกับคนในท้องถิ่นอย่างไร
- มีจุดเด่นอย่างไร

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

เพลงขอ เป็นเพลงพื้นบ้านภาคเหนือที่นิยมมาแต่โบราณ ต้องอาศัยปฏิภาณไหวพริบในการร้องโต้ตอบกันระหว่างชายกับหญิง ทำให้ทุกคนได้รับความสนุกสนาน ซึ่งคนรุ่นหลังควรช่วยกันอนุรักษ์และสืบสานไว้ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่นของตนเองตลอดไป

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าถึงเพลงของภาคเหนือที่เลือกหน้าชั้นเรียน โดยเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความรู้สึกชื่นชมและเสนอแนะเพิ่มเติม

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนนำความน่าสนใจของเพลงของภาคเหนือกลุ่มของตนเองไปเล่าให้เพื่อนในโรงเรียนหรือสมาชิกในครอบครัวฟัง เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ศิลปะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
2. ภาพการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ
3. วีดิทัศน์หรือไฟล์บันทึกการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ
4. เครื่องเล่นวีดิทัศน์หรือเครื่องเล่นไฟล์บันทึกการแสดง
5. แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินกิจกรรม เรื่อง เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ (P) ด้วยแบบประเมิน
4. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย (A)
ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วม กัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบประเมินกิจกรรม เรื่อง เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือ	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเอง และผู้อื่น	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคเหนือได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____
(_____)

ตำแหน่ง _____

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางแก้ไข

ครูผู้สอน _____
(_____)

วันที่บันทึก _____